

Spis treści

Streszczenie	11
Główne wnioski	11
Przyszłe działania	13
Rozdział 1. Sytuacja w zakresie MŚP i przedsiębiorczości w Polsce na dzień dzisiejszy	19
Wstęp	20
Rozmiary i struktura sektora MŚP	22
Wyniki działalności sektora MŚP	29
Przedsiębiorczość w Polsce	40
Zróźnicowanie regionalne i lokalne	51
Fundamentalne wyzwania o charakterze strukturalnym oraz na poziomie przedsiębiorstw w Polsce	59
Bibliografia	64
Rozdział 2. Warunki ramowe funkcjonowania MŚP oraz środowisko gospodarcze w Polsce	67
Od transformacji do konwergencji: ramy strategiczne	68
Przegląd sytuacji i bariery w rozwoju MŚP i przedsiębiorczości	70
Zasoby ludzkie i zdolności przedsiębiorcze	77
Dostęp do finansowania	88
Systemy ubezpieczeń społecznych oraz systemy podatkowe	93
Warunki na rynkach produktowych	99
Prawo gospodarcze i horyzontalne kwestie regulacyjne	104
Badania, rozwój i technologia	112
Bibliografia	122
Rozdział 3. Polityki i programy w zakresie MŚP i przedsiębiorczości w Polsce	125
Wstęp	126
Program polityki MŚP i przedsiębiorczości	127
Struktura polityki MŚP i przedsiębiorczości	131
Struktura wsparcia MŚP i przedsiębiorczości	133
Polityki, programy i środki wsparcia MŚP i przedsiębiorczości	140
Wnioski końcowe	180
Bibliografia	193
Rozdział 4. Wymiar lokalny polityki przedsiębiorczości i MŚP w Polsce	195
Kontekst lokalny polityki MŚP i przedsiębiorczości	196
Zaspokojenie potrzeb polityki lokalnej	201

Spójność polityk centralnych i lokalnych	211
Wnioski	223
Bibliografia	227
Rozdział 5. Ocena polityki MŚP i przedsiębiorczości oraz rekomendacje dla Polski	229
Powodzenie rozwoju na poziomie centralnym wymaga silnych przedsiębiorstw	230
Przywrócenie przejrzystych ram dla działań politycznych	233
Ograniczenie głównych barier w rozwoju MŚP i przedsiębiorczości	234
Rozsądne korzystanie z funduszy strukturalnych UE w celu stymulowania wzrostu potencjału	236
Racjonalizacja polityki oraz procesów wsparcia w obszarach, gdzie jest to możliwe ...	237
Lepsza koordynacja wsparcia politycznego na wszystkich poziomach	239
Zapewnienie większej koncentracji Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości na działaniach wspierających rozwój przedsiębiorstw	241
Zwiększenie efektywności koncepcji programu oraz procesu udzielania wsparcia	242
Dalsza poprawa oceny polityk i programów w zakresie MŚP i przedsiębiorczości	244
Bibliografia	246
Załącznik A. Najistotniejsze działania polityczne i inicjatywy w zakresie MŚP i przedsiębiorczości w Polsce w układzie chronologicznym	247
Załącznik B. Główne dokumenty strategiczne oraz polityki MŚP i przedsiębiorczości realizowane w Polsce od 2003 r.	253
 Tabele	
1.1. Struktura aktywnych przedsiębiorstw oraz zatrudnienia według klasy wielkości przedsiębiorstwa, Polska, 2007	24
1.2. Struktura przedsiębiorstw oraz zatrudnienia według klasy wielkości przedsiębiorstwa, UE-27, 2007	25
1.3. Struktura sektorowa MŚP nieprowadzących działalności rolniczej, Polska, 2007	27
1.4. Formy prawne MŚP w Polsce, 2007	28
1.5. Dynamika powstawania i likwidacji przedsiębiorstw, Polska, 2001–2007	33
1.6. Wskaźnik przetrwania nowych firm, Polska, 2008	33
1.7. Wpływ nowych i kontynuujących działalność przedsiębiorstw na tworzenie miejsc pracy, Polska, 2003–2008	34
1.8. Wzrost zatrudnienia, obrotów i wartości dodanej, Polska, 2003–2007	35
1.9. Wartość dodana na jednego zatrudnionego według klasy wielkości przedsiębiorstwa, Polska, 2003–2007	36
1.10. Wartość eksportu według wielkości firmy, Polska, 2001–2007	37
1.11. Porównanie wybranych wskaźników innowacyjności dla Polski i UE-27, 2007–2008	38
1.12. Wkład MSP w innowacyjność według wielkości przedsiębiorstwa, Polska, 2006–2007	40
1.13. Osoby zatrudnione według statusu zatrudnienia, Polska, 1997, 2002 i 2007	42
1.14. Wskaźniki aktywności przedsiębiorczej w Polsce, 2007	47
1.15. Wizerunek przedsiębiorców w Polsce	48

1.16. Odsetek firm o wysokim tempie wzrostu wśród polskich przedsiębiorstw przemysłowych, 2003–2006	50
1.17. Zróźnicowanie regionalne wyników działalności MŚP w Polsce	56
1.18. Zmiany w liczbie MŚP oraz nakładach inwestycyjnych MŚP według regionu, Polska, 2003–2007	57
2.1. Przegląd finansowy Narodowej Strategii Spójności Polski	69
2.2. Wybrane wskaźniki działalności gospodarczej, 2008	71
2.3. Bariery w rozwoju polskich przedsiębiorstw według wielkości przedsiębiorstwa i istotności, 2007	75
2.4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki dla Polski: przegląd finansowy, 2006	78
2.5. Wydatki na edukację, Polska i wybrane kraje, 2006	79
2.6. Uczestnictwo w nauczaniu dorosłych, Polska i wybrane kraje, 2002	83
2.7. Ustawiczne szkolenia zawodowe, Polska i wybrane kraje, 2005	83
2.8. Główne europejskie kierunki migracji polskich pracowników, 2005–2007	86
2.9. Ewolucja struktury polskiego systemu finansowego, 1998–2008	89
2.10. Akcje i posiadacze instrumentów finansowych w Polsce, Polska, koniec 2007	90
2.11. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, 2000–2007	92
2.12. „Doing Business” w Polsce, 2007–2009	106
2.13. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka: przegląd finansowy, 2007–2013	117
3.1. Podsumowanie polityk i programów w Polsce w 2009 r. w zakresie MŚP i przedsiębiorczości na poziomie centralnym	141
4.1. Zróźnicowanie regionalne zasobów Regionalnych Programów Operacyjnych w Polsce	197
5.1. Wydatki rządowe na wsparcie MŚP w Polsce, 2005 i 2007–2013	232

Wykresy

1.1. Przedsiębiorstwa zarejestrowane i aktywne, Polska, 2007	23
1.2. Struktura przedsiębiorstw według klasy wielkości zatrudnienia, państwa członkowskie OECD, 2006	25
1.3. Struktura zatrudnienia według klasy wielkości przedsiębiorstwa, państwa członkowskie OECD, 2006	26
1.4. Wkład MŚP w tworzenie PKB w Polsce, 2007	26
1.5. Gęstość występowania MŚP w niefinansowych sektorach gospodarki, 2006	27
1.6. Struktura sektorowa zatrudnienia w MŚP nieprowadzących działalności rolniczej, Polska, 2006	28
1.7. Wzrost liczby MŚP i zatrudnienia w MŚP, Polska, 2002–2007	30
1.8. Roczne tempo wzrostu liczby MŚP i zatrudnienia w MŚP, Polska, 2003–2007	30
1.9. Wzrost zatrudnienia w MŚP według wielkości przedsiębiorstwa, Polska, 2003–2007	31
1.10. Roczna liczba nowo utworzonych i zlikwidowanych przedsiębiorstw, Polska, 2001–2007	32
1.11. Udział MŚP w zatrudnieniu, obrotach i wartości dodanej, Polska, 2003 i 2007	35

1.12. Ranking państw według Europejskiej Tablicy Wyników w dziedzinie Innowacji 2008	38
1.13. Udział kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu oraz samozatrudnieniu w sektorach pozarolniczych, Polska, 1997, 2002 i 2007	43
1.14. Wskaźnik samozatrudnienia mężczyzn i kobiet, Polska, 1997, 2002 i 2007	44
1.15. Struktura regionalna MŚP, zatrudnienia, przychodów, nakładów inwestycyjnych, Polska, 2007	52
1.16. Gęstość występowania MŚP oraz nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw na 1 000 mieszkańców regionu, Polska, 2007	53
1.17. Liczba nowo tworzonych i likwidowanych przedsiębiorstw według regionu, Polska, 2007	54
1.18. Liczba pracowników w przedsiębiorstwie według regionu, Polska, 2006	55
1.19. Udział sektora prywatnego w liczbie zarejestrowanych przedsiębiorstw według wielkości i regionu, Polska, 2006	58
2.1. Wskaźniki zatrudnienia według poziomu wykształcenia, Polska i wybrane kraje, 2007	72
2.2. Wskaźniki zatrudnienia według wieku, Polska i kraje OECD, 2008	73
2.3. Bariery w rozwoju przedsiębiorstw według polskich MŚP, 2007	75
2.4. Czynniki wpływające pozytywnie na rozwój polskich MŚP	76
2.5. Czynniki wpływające negatywnie na rozwój polskich MŚP	76
2.6. Porównanie poziomu kształcenia, Polska i wybrane kraje, 2006	79
2.7. Wskaźnik uczestnictwa w nauczaniu dorosłych według charakterystyki społeczno-gospodarczej, Polska i wybrane kraje, 2005	84
2.8. Zatrudnieni migranci o kompetencjach zawodowych i technicznych według kraju zamieszkania, 2000 lub 2001	87
2.9. Kredyty dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, Polska, 2003–2008	90
2.10. Inwestycje typu venture capital, Polska i wybrane kraje, 2008	93
2.11. Klin podatkowy w państwach OECD, 2008	94
2.12. Podatki według poziomu rządu, Polska i kraje OECD, 2006	95
2.13. Opodatkowanie zysków przedsiębiorstw, Polska i wybrane kraje, 2006	97
2.14. Integracja handlu: eksport i import łącznie, Polska i wybrane kraje, 2007	99
2.15. Napływ BIZ do krajów OECD, średnia 2003-2008	100
2.16. Działalność spółek zależnych pod kontrolą kapitału zagranicznego, Polska i wybrane kraje, 2004 i 2006	100
2.17. Wyniki regulacji rynków produktowych według domeny, Polska i wybrane kraje, 2008	101
2.18. Główne komponenty Wskaźnika Prawa Konkurencji, Polska i kraje OECD, 2007	104
2.19. Płaca minimalna w stosunku do średniej płacy, Polska i wybrane kraje, 2008	108
2.20. Restrykcyjność ustawodawstwa w zakresie ochrony zatrudnienia, Polska i kraje OECD, 2008	109
2.21. Czas wymagany do wypełnienia obowiązków w zakresie podatku VAT, kraje OECD, 2006	110
2.22. Intensywność wydatków na B+R, Polska i wybrane kraje, 2007	112
2.23. Wydatki na B+R, OECD i wybrane kraje, 2007	113
2.24. Zasoby ludzkie w nauce i zawodach związanych z technologiami, OECD i wybrane kraje, 2008	114

2.25. Pracownicy zajmujący się badaniami, Polska i wybrane kraje, 2007	114
2.26. Firmy współpracujące w zakresie innowacji z instytucjami szkolnictwa wyższego według wielkości, Polska i wybrane kraje, 2004–2006.....	115
2.27. B+R finansowane przez przedsiębiorstwa w sektorach szkolnictwa wyższego i rządowym, Polska i kraje OECD, 2007	115
2.28. Abonenci internetu szerokopasmowego na 100 mieszkańców, Polska i kraje OECD, 2008	116
2.29. Rozpowszechnienie internetu szerokopasmowego według wielkości, Polska i wybrane kraje, 2006.....	116
3.1. Struktura wsparcia MŚP, przedsiębiorczości i innowacji w Polsce na poziomie centralnym, 2009	134
3.2. Nakładanie się polityki MŚP, przedsiębiorczości i innowacji.....	181
4.1. Instytucje zaangażowane w zarządzanie Regionalnymi Programami Operacyjnymi w Polsce.....	198
4.2. Zasoby RPO UE 2007–2013 per capita, Polska	198

Ramki

Priorytety i rekomendacje w zakresie polityki	15
1.1 Definicje związane z przedsiębiorstwem.....	22
1.2. Indeks aktywności przedsiębiorczej oraz indeks nastroju przedsiębiorczości	46
2.1. Dysproporcje regionalne w Polsce	74
2.2. Kształcenie i szkolenia zawodowe: doświadczenia austriackie	82
2.3. Podsumowanie kluczowych rekomendacji w zakresie warunków ramowych rozwoju przedsiębiorczości i MŚP oraz środowiska biznesowego w Polsce	119
3.1. Dziesięć zasad polityki „Small Business Act” dla Europy, 2008	127
3.2 Analiza porównawcza wyników działalności inkubatorów przedsiębiorczości	164
3.3 Dobre praktyki w zakresie inicjatyw zamówieniowych MŚP.....	168
3.4 Polityki i działania ukierunkowane na grupy docelowe w postaci kobiet i młodych przedsiębiorców	173
3.5 Podsumowanie kluczowych rekomendacji dotyczących polityk i programów w zakresie MŚP i przedsiębiorczości w Polsce	184
3.6 Instrumenty wsparcia pobudzające innowacje wśród MŚP i przedsiębiorców w Polsce.....	186
4.1. Model nauczania: połączenie brandingu narodowego ze wsparciem biznesowym na poziomie lokalnym – Business Link (Wielka Brytania)	203
4.2. Model nauczania: Poprawa przejrzystości i jakości klastrów regionalnych poprzez inicjatywy polityki centralnej w Niemczech: <i>Kompetenznetze.de</i>	208
4.3. Podsumowanie kluczowych rekomendacji dla lokalnego wymiaru polityki MŚP i przedsiębiorczości w Polsce	224